

SUNUŞ

Tarihin hiçbir döneminde bilimi ve teknolojiyi arkasına almayan imparatorluklar uzun süre yaşayamamıştır. Günümüzün bilişim çağında bu durum daha da şiddetle hissedilmektedir. Örnek vermek gerekirse, 2. Dünya Savaşı'nda Almanlara ait ENİGMA isimli şifreleme sistemi İngiliz bilim adamı Alan Turing tarafından kırıldıktan sonra Savaş'ın seyri değişmiştir. Bir başka güncel örnek ise, ABD'nin yakın zamanda stuxnet isimli yazılımı İran'a ait nükleer santrale çok büyük zarar vermiştir. Gelişmiş ülkelerin ordularında kara, deniz, hava ve uzay kuvvetlerine 5. kuvvet olan siber ordular da eklenmiştir ve bu orduların bütçeleri diğer kuvvetleri geçme eğilimindedir. Kısacası bilim ve teknoloji, sosyal ve siyasal etkileri yadsınamayacak derecede önemli bir etkidir.

Konunun önemine ve bu alana yönelik artan meraka istinaden, Dergimizin bu sayısında güncel bilişim ve teknoloji konularına yer vermeye çalıştık. Farklı disiplinlerden gelen akademisyenler, konunun farklı boyutlarını ele almış, günümüzde tartışılmakta olan birçok soruya cevap aramıştır.

Prof. Dr. Tuncay Yiğit tarafından hazırlanan "Enine Boyuna Yapay Zekâ" isimli makalede son günlerde basında sıkça yer alan Yapay Zekâ'nın ne olduğu, nasıl bir gelişim sürecinden geçtiği, hayatın hangi alanlarına girdiği ve bundan sonrası için bu alanda nelerin beklendiği gibi hususları irdelemektedir. Yazar, Yapay Zekâ'nın ulaştığı noktayı dikkate alarak ve gelecekte insanlık üzerinde nasıl bir etki yaratacağını tartışarak Yapay Zekâ'nın insanların yerini alıp alamayacağı sorusuna cevap aramaktadır.

Doç. Dr. Bilal Alataş ve Ümit Can tarafından hazırlanan "Çevrimiçi Ağlarda Rol Keşfi" isimli makalede; facebook ve twitter benzeri sosyal ağların analiz edilmesinin nasıl büyük bir veri birikimi sağladığı açıklanmaktadır. Yapılan analizler sonucu elde edilen ilişkilerin; pazarlamadan, siber savaşa kadar birçok farklı alanda nasıl kullanıldığını inceleyen makale, hızla yaygınlaşan çevrimiçi iletişim

platformlarının temel bir yaşam paradigması haline geleceğini savunmaktadır.

Doç. Dr. Erdinç Avarođlu, “Bilgi Güvenliğinin Temel Yapı Taşı: Kriptoloji” isimli makalesinde, teknolojik gelişmeler sayesinde bilgiye ulaşmanın ve bilgiyi paylaşmanın kolaylaştığını ancak bununla beraber doğru bilgiye güvenilir kaynaktan nasıl ulaşılacağı ve bilginin güvenliğinin nasıl sağlanacağı sorusunun ortaya çıktığını vurgulamaktadır. Bu çerçevede Sayın Avarođlu, bilgi güvenliğinin temel taşlarından olan kriptoloji konusunu ele almış ve Türkiye’nin bu alanda ne durumda olduğunu incelemiştir.

Doç. Dr. Ali Hakan Işık tarafından hazırlanan “Kronik Hastaların Takibinde Mobil İletişim Teknolojilerinin Kullanımı” isimli makalede mobil iletişim teknolojilerinin, tıp alanına ve insan sağlığına nasıl bir katkı sunabileceği araştırılmaktadır. Bu çerçevede, kronik hastaların evden kablosuz takip edilmesi bilgi teknolojiler, uzman kişi ihtiyacının azaltılması, kullanım kolaylığı ve hasta şikâyetlerinin giderilmesi gibi imkânlar sağladığına işaret edilmektedir.

Dr. Süleyman Güngör hocanın “Bilişim ile Dönüşen Siyaset” başlıklı makalesi ise, teknik/teknolojik alan ile siyasal/sosyal alan arasındaki etkileşimi gözler önüne sermektedir. Çalışmada; devlet, siyasal partiler, STK’lar ve siyasal eylemin dijitalleşmesinin siyaseti nasıl dönüştürdüğü ve bu dönüşüm sürecinin demokrasiye ne şekillerde yansiyebileceği tartışılmaktadır.

“Teknoloji, Verimlilik ve Ekonomik Büyüme” başlıklı kapsamlı bir çalışma sunan Savaş Yıldırım, Ar-Ge göstergeleri ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin büyüme üzerindeki etkisini analiz etmekte, bilgi ve iletişim teknolojilerinin ekonomik büyüme adına yeni fırsatlar sunduğunu ortaya koymaktadır. Sayın Yıldırım, ekonomik büyümenin temini için kamu politika yapımcılarının ve girişimcilerin büyüme stratejilerini verimlilik kaynağı olan ‘teknik gelişme’ odaklı hale getirmesi gerektiğini sonucuna varmaktadır.

Süleyman Üstün, “Otomobil İç Dünyasındaki İletişim Teknolojileri ve Endüstri 4.0 Beklentileri” başlıklı çalışmasında bilişim

teknolojilerindeki ilerlemenin otomotiv sektörüne yansımalarını incelemekte; birbirleriyle haberleşen, sensörlerle ortamı algılayabilen ve veri analizi yaparak ihtiyaçları fark edebilen robotların üretime girmesi olarak tanımladığı Sanayi 4.0'ın sektöre nasıl etki edeceğini tartışmaktadır.

Dr. Recep Onur Uzun, “Tam Otonom Araçlar ile Nasıl Bir Sürücüsüz Yaşam?” başlıklı makalesinde, günümüzün en çok merak edilip konuşulan konularından birini ele almaktadır. Sayın Uzun, akıllı taşıtlar ve bu taşıtlarda kullanılan akıllı sistemlerin, tamamıyla kodlanabilen ve yapay sinir ağları ile düşünebilmeyi başaran yeni robotlar olduğunu belirtmekte, bu teknolojinin gelişimini aktarıp geleceğini sorgulamaktadır.

Dergimizde yer alan son makalemizde ise Kemal Atanur Uzun, ekonominin etkin ve verimli yöntemlerle uygulanması amacıyla kullanılan teknolojik gelişmelerin tamamını ifade eden Fintek kavramını incelemekte; bu çerçevede, kavramının oluşumu, bankacılık sistemindeki rolü, blok zincir teknolojisi ve kripto paralar gibi son yıllarda giderek popüler olan konuları ele almaktadır.

Zengin bir içerikle hazırladığımız “Bilişim ve Teknoloji” sayımızın akademisyenler, araştırmacılar ve bu konulara özel ilgi duyan herkes için verimli bir kaynak olacağı temennisıyla iyi okumalar dilerim.

Prof. Dr. A. Bedri ÖZER
Sayı Editörü